

2015

Informacja o stanie sanitarnym i sytuacji epidemiologicznej powiatu białostockiego

Zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ochrona zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych, w tym głównie profilaktyka chorób zakaźnych i zawodowych. Realizacja powyższego odbywa się poprzez prowadzenie systematycznego nadzoru nad:

warunkami higieny środowiska

przestrzeganiem zasad profilaktyki chorób zakaźnych i zwalczaniem zakażeń

warunkami higieny pracy w zakładach pracy

warunkami zdrowotnymi żywności i żywienia

warunkami higieny nauczania i wychowania w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych

Celem działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest eliminowanie lub ograniczanie zagrożeń zdrowotnych występujących w wymienionych wyżej obszarach. Kluczowe znaczenie mają te zagrożenia dla zdrowia, które związane są z powszechną i długotrwałą ekspozycją człowieka na ich oddziaływanie.

Czynniki, które niosą wyżej wymienione zagrożenia to:

- jakość wody wykorzystywanej do picia i na potrzeby gospodarcze
- sposób gromadzenia i utylizacji odpadów stałych i płynnych
- środowisko pracy dzieci, młodzieży i dorosłych
- jakość żywności, jej zanieczyszczenia chemiczne i mikrobiologiczne, sposób żywienia i stan odżywiania poszczególnych grup ludności
- choroby zakaźne
- poziom higieny w różnych grupach społecznych

Przedstawione materiały obrazują stan sanitarny powiatu białostockiego za rok 2015 w porównaniu z sytuacją w roku poprzednim. Przedstawiono także działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmowane w analizowanym okresie w celu eliminacji lub ograniczenia określonych zagrożeń zdrowotnych wymienionych na wstępie.

Dane demograficzne powiatu białostockiego na dzień 31 grudnia 2014

Źródło: Urząd Statystyczny w Białymstoku

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA POWIATU BIAŁOSTOCKIEGO W ROKU 2015

1. Choroby szerzące się drogą pokarmową

W roku 2015 nie notowano na obszarze powiatu białostockiego zachorowań na **dur brzuszny, dury rzekome oraz nie notowano zatrucia jadem kiełbasianym.**

W omawianym okresie sprawozdawczym odnotowano taką samą liczbę przypadków co w roku 2014 zachorowań na **salmonelozę** (2014r. – 35, 2015r – 35). Zachorowania były przede wszystkim spowodowane nieprzestrzeganiem podstawowych zasad higieny oraz brakiem znajomości norm przechowywania żywności oraz jej ochrony przed zanieczyszczeniem mikrobiologicznym.

Od lat problemem są biegunki i zakażenia jelitowe o nieustalonej etiologii. W 2015r. w stosunku do roku 2014 ilość zachorowań na **wirusowe zakażenia jelitowe** wzrosła (2014r. – 417, 2015r. – 445). Liczba przypadków **wirusowego zakażenia jelitowego u dzieci do lat 2** podwyższyła się z 2014r. – 164 do 2015r. – 191. Również liczba zgłoszonych **biegunek u dzieci do lat 2** o nieokreślonej etiologii wzrosła w stosunku do zgłoszeń w roku 2014 (2014r. – 25, 2015r. – 43).

Podobnie jak w latach ubiegłych w roku 2015 nie odnotowano zachorowania na **wirusowe zapalenie wątroby typu A** (tzw. żółtaczkę pokarmową) na terenie powiatu białostockiego.

2. Sytuacja epidemiologiczna w zakażeniach krwiopochodnych

W powiecie ziemskim w roku sprawozdawczym zarejestrowano niewielki wzrost zachorowań na **wirusowe zapalenie wątroby typu B** (2014r. – 14, 2015r. – 19).

W roku 2015 zarejestrowano 18 przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C. W przypadku WZW typu C brak opracowanej skutecznej szczepionki uniemożliwia bierne uodpornianie populacji, co przyczynia się do zwiększenia ryzyka zakażenia HCV.

Ogromne znaczenie w zapobieganiu i zwalczaniu WZW typu C, podobnie jak i WZW typu B ma wdrożenie i utrzymanie wysokich standardów higieniczno-sanitarnych w zakładach ochrony zdrowia, jak i w gabinetach kosmetycznych, fryzjerskich, tatuażu, w których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich.

3. Sytuacja epidemiologiczna w chorobach, przeciwko którym stosowane są obowiązkowe szczepienia ochronne

W roku 2015 podobnie jak w latach poprzednich nie rejestrowano na obszarze powiatu białostockiego zachorowania na **blonicę** (difteryt), **teżec**, **nagminne porażenie dziecięce** (polio) i **odrę**.

W porównaniu do 2014 roku nastąpił znaczny spadek zachorowań na różyczkę (2014r. – 14, 2015r. – 5). Wprowadzenie w 2004 roku masowych szczepień dzieci w 13 miesiącu życia szczepionką skojarzoną p/odrze, śwince i różyczce powinno z biegiem lat doprowadzić do eliminacji tej choroby, tak jak to miało miejsce w przypadku odry. Jednakże ewentualnym rezerwuarem wirusa mogą być osoby nie szczepione.

Liczba zachorowań na krztusiec w roku 2015 znacznie wzrosła, w porównaniu do roku poprzedniego (2014r. – 12, 2015r. – 33).

W roku 2015 odnotowano znaczny spadek zachorowań na **ospę wietrzną** w porównaniu do roku 2014 (2014r. – 819, 2015r. – 510). Ospa wietrzna jest zakaźną chorobą wieku dziecięcego, przebiegającą z gorączką i wysypką pęcherzykową na skórze i błonach śluzowych. Ospa wietrzna ze względu na liczne zachorowania w dużych skupiskach dzieci tj. w przedszkolach i szkołach podstawowych jest znaczącym problemem epidemiologicznym. Dostępne szczepionki p/ospie wietrznej zarówno w ramach szczepień obowiązkowych jak i zalecanych wpływają na podnoszenie uodpornienia populacji.

W roku sprawozdawczym ilość zachorowań na świnkę (nagminne zapalenie przyusznic) utrzymała się na tym samym poziomie jak w roku ubiegłym (2014r. – 8, 2015r. – 7).

4. Inne

Odnutowano znaczny spadek zachorowań na wirusowe **zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych** (2014r. – 186, 2015r. – 23).

W roku 2015 na **bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych** odnotowaną taką samą liczbę przypadków co w roku 2014 (6 przypadków).

Po przeanalizowaniu liczby zachorowań na boreliozę i kleszczowe zapalenie mózgu można stwierdzić, iż jednym z najistotniejszych problemów epidemiologicznych powiatu białostockiego są choroby odkleszczowe. Niepokojący jest ciągły wzrost zachorowań na boreliozę w stosunku do lat ubiegłych (2014r. – 140, 2015r. – 145). Natomiast zachorowania na wirusowe zapalenie mózgu (KZM) przenoszone przez kleszcze zmalały w stosunku do roku 2014 (2014r. – 24, 2015r. – 14). Na tę sytuację epidemiologiczną ma zapewne wpływ możliwość zaszczepienia się przeciw **kleszczowemu zapaleniu mózgu**. Szczepienia zalecane są dla osób zatrudnionych przy eksploatacji lasu, stacjonującemu wojsku, funkcjonariuszom straży pożarnej i granicznej pracującym na terenach o nasilonym występowaniu tej choroby oraz rolnikom. Województwo podlaskie jest terenem endemicznym dla boreliozy i kleszczowego zapalenia mózgu.

Zaobserwowano wzrost zachorowań na **płonicę** (szkarlatynę) w porównaniu z rokiem 2014 (2014r. – 72, 2015r. – 82).

Ważnym problemem są pokąsania przez zwierzęta (wałęsające się, bezpieczeństwa), po których konieczne jest podejmowanie szczepień przeciw wścieklicznie. W roku 2015 liczba osób poddanych szczepieniom przeciwko wścieklicznie po **pokąsaniu przez zwierzęta** podejrzane o tę chorobę wynosiła 44 (w 2015r. – 67).

**Zachorowania i zapadalność na choroby zakaźne w roku 2015 w porównaniu
do lat poprzednich – Białystok – powiat ziemski***

Jednostka chorobowa	2013		2014		2015	
	liczba	zapadalność	liczba	zapadalność	liczba	zapadalność
Salmonelozy	31	21,5	35	24,1	35	24,1
Wirusowe zakażenia jelitowe	421	291,6	417	287,6	445	306,4
Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	191	7164,3	164	6319,8	191	7204,8
Biegunka u dzieci do lat 2	18	675,2	25	963,4	43	1622,0
Wirusowe zapalenie wątroby typ A	-	-	-	-	-	-
Wirusowe zapalenie wątroby typ B	4	2,8	14	9,6	19	13,1
Wirusowe zapalenie wątroby typ C- definicja 2005	13	9	18	12,4	18	12,4
Wirusowe zapalenie wątroby typ C- definicja 2009	6	4,2	11	7,6		
Różyczka	31	21,5	14	9,6	5	3,4
Krztusiec	51	35,3	12	8,3	33	22,7
Bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	8	5,5	8	5,5	6	4,1
Wirusowe zapalenie opon mózgowo- rdzeniowych	14	9,6	186	128,3	23	15,8
Wirusowe zapalenie mózgu przenoszone przez kleszcze	22	15,2	24	16,5	14	9,6
Borelioza	135	93,5	140	96,6	145	99,8
Płonica (szkarlatyna)	67	46,4	72	49,7	82	56,5
Ospa wietrzna	439	304	819	564,9	510	351,2
Świnka	9	6,2	8	5,5	7	4,8

Źródło: PSSE-Białystok

* -zapadalność liczona jest na 100 000 osób,

Liczba ludności w powiecie ziemskim – 145 230, w tym dzieci do lat 2 – 2651 (stan na 31.12.2014r.).

5. Bieżący nadzór nad placówkami opieki zdrowotnej

W roku 2015 pod nadzorem były 83 obiekty służby zdrowia W 13 podmiotach stwierdzono uchybienia naruszające przepisy prawa.

Samodzielny Publiczny Psychiatryczny ZOZ im. S. Deresza, Pl. Brodowicza 1, Choroszczy – podczas kontroli nie stwierdzono rażących zaniedbań stanu higieniczno-sanitarnego. Na terenie podmiotu leczniczego stosuje się przede wszystkim sprzęt jednorazowego użytku, co ogranicza narażenie na zakażenie szpitalne pacjentów oraz personelu.

Podczas kontroli stwierdzono m. in.: zakurzone, z ubytkami tynku oraz farby ściany; zagrybione, z ubytkami farby sufity; zniszczone, obite framugi drzwiowe; zniszczone drzwi; zniszczone powierzchnie mebli i sprzętu; zniszczone cokoły przypodłogowe; ubytki glazury; zniszczoną wykładzinę PCV. Zniszczone powierzchnie utrudniają utrzymanie ich w należytej czystości. Ubytki tynku, farby na ścianach lub sufitach oraz ubytki glazury na ścianach sprzyjają gromadzeniu się w tych miejscach kurzu, który staje się siedliskiem dla wielu drobnoustrojów, w tym chorobotwórczych. Nadmienić należy, iż usuwanie ww. nieprawidłowości odbywa się sukcesywnie i w krótkim czasie.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że sukcesywnie ulega poprawie stan sanitarno-techniczny obiektów służby zdrowia. Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne oraz praktykę zawodową w większości przypadków spełniają warunki obowiązujących przepisów prawa. Na podstawie prowadzonego nadzoru należy stwierdzić, iż kierownicy przejawiają ogromną dbałość w zakresie zapewnienia jak najlepszego stanu technicznego. Stale podnoszony jest standard obiektów.

Kontrole bieżącego stanu higieniczno-sanitarnego w obiektach służby zdrowia, działających na terenie powiatu białostockiego nie wykazały większych uchybień sanitarnych.

Podczas kontroli stwierdzano na ogół przestrzeganie zasad: aseptyki, sterylizacji, dezynfekcji oraz prowadzenia działalności przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych oraz sposobu postępowania z odpadami medycznymi. Zwracano uwagę, czy sprzęt i narzędzia znajdujące się w gabinecie dezynfekowane są zgodnie z zaleceniem producenta. Sprawdzano stosowanie środków indywidualnej ochrony personelu podczas sporządzania roztworów dezynfekcyjnych. Weryfikacji dokonywano w aspekcie obowiązujących procedur zakładu. Podczas kontroli terminy ważności i miejsce przechowywania wysterylizowanego materiału i sprzętu były prawidłowe.

Zauważyć należy, że powszechne staje się stosowanie jednorazowego sprzętu w wielu dziedzinach z zakresu usług medycznych.

W większości skontrolowanych podmiotów leczniczych stanowiska do mycia rąk personelu wyposażone były w: umywalki z ciepłą i zimną wodę, podajniki na ręczniki jednorazowego użytku lub suszarki elektryczne, pojemniki na mydło w płynie oraz preparat dezynfekcyjny do rąk, kosze na zużyte ręczniki. Przy umywalkach najczęściej zapewniono baterie uruchamiane bez kontaktu z dłońmi.

W związku z ukazaniem się Rozporządzenia Ministra Zdrowia z 26.06.2012r. w sprawie wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U. z 2012r., poz. 739) część prywatnych gabinetów wystąpiła do PPIS o wydanie opinii, celem dostosowania pomieszczeń do wymagań ww. rozporządzenia.

W trakcie przeprowadzanych kontroli czystość bieżąca pomieszczeń oraz urządzeń sanitarnych była zachowana. Drobne usterki sanitarne usuwane były w terminie natychmiastowym.

6. Ocena w zakresie szczepień ochronnych za rok 2015

W 2015 roku 31 świadczeniodawców prowadziło szczepienia ochronne w powiecie.

W trakcie wykonywania czynności kontrolnych w placówkach podlegających nadzorowi Powiatowej Stacji Sanitarno-epidemiologicznej w Białymstoku pracownicy zwracali szczególną uwagę na:

- a) opracowanie i wdrożenie przez kierowników podmiotów leczniczych procedur zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych,
- b) stan sanitarno-techniczny pomieszczeń przychodni,
- c) kwalifikacje w zakresie szczepień ochronnych personelu medycznego pracującego w punktach szczepień,
- d) sposób przekazywania kart uodpornienia między świadczeniodawcami,
- e) sposób prowadzenia rejestrów osób przybyłych i wypisanych z placówek,
- f) prawidłową gospodarkę szczepionkami,
- g) zachowanie warunków łańcucha chłodniczego,
- h) wyposażenie gabinetów zabiegowych w urządzenia chłodnicze służące do przechowywania tylko preparatów szczepionkowych oraz stan sanitarno-techniczny,
- i) realizacja szczepień ochronnych oraz właściwe ich dokumentowanie,
- j) prawidłowe wykonywanie sprawozdań kwartalnych i rocznych,
- k) wykorzystanie preparatów szczepionkowych wysoce skojarzonych u dzieci do 2 r.ż., do szczepień zgodnie z PSO,
- l) terminowość zgłaszania chorób zakaźnych i NOP,
- m) prowadzono bieżący instruktaż w zakresie szczepień ochronnych i chorób zakaźnych, a także zagadnień z zakresu dezynfekcji, sterylizacji.

Analiza procentowa wykonawstwa szczepień w powiecie białostockim za rok 2015

- p/WZW typ B 96,3% (rocznik 2015-2011)
- p/błonicy, tężcowi 94,2% (rocznik 2015- 1996)
- p/krztuścowi 94,8% (rocznik 2015-2006)
- p/polio 94,9% (rocznik 2015-2006)
- p/śwince-odrze-różyczce 96,8% (roczniki 2014-1997)
- p/różyczce dziewczynki 97,9% (roczniki 2006-1997)

Wykonawstwo szczepień w poszczególnych rocznikach w roku 2015 utrzymało się prawie na tym samym poziomie co w roku 2014.

Nieznaczny spadek wykonawstwa szczepień w poszczególnych rocznikach związany jest:

- ❖ ze wzrostem liczby dzieci nie szczepionych, których rodzice nie wyrażają zgody na szczepienia,
- ❖ emigracją,
- ❖ przekładaniem szczepień na późniejsze terminy,
- ❖ brakiem szczepionki,

- ❖ przeciwwskazaniami do szczepień.

Ogółem w 2015 roku, ze wskazań indywidualnych, uodporniono 445 osób narażonych na zakażenie tężcem, p/grypie zaszczepiono 1746 osób.

Na koniec 2015 roku liczba osób zgłoszonych jako osoby uchylające się od obowiązkowych szczepień ochronnych wynosiła 91 (w roku 2014 – 50)

Główne powody nie szczepienia dzieci:

- ruchy antyszczepionkowe prężnie działające również na terenie powiatu białostockiego,
- wpływ środowisk propagujących medycynę alternatywną,
- odrębność kulturowa, religijna lub etniczna,
- wcześniejsze Niepożądane Odczyny Poszczepienne u osoby zobowiązanej lub kogoś z rodziny.

Powiatowy Inspektor Sanitarny w Białymstoku, zgodnie z porozumieniem zawartym 20.12.2013r. pomiędzy Wojewodą Podlaskim a Podlaskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Białymstoku, działając jako wierzyciel, wnosi o przeprowadzenie postępowania egzekucyjnego, wskazując jako środek egzekucyjny grzywnę w celu przymuszenia. Grzywnę, z ramienia Wojewody, nakłada Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku.

II. WARUNKI ZDROWOTNE BYTOWANIA CZŁOWIEKA

obiekty komunalne

obiekty żywienia i żywności

zakłady pracy

obiekty nauczania i wychowania

nadzór zapobiegawczy

działalność z zakresu promocji zdrowia

Obiekty komunalne

1. Ocena zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia

W powiecie białostockim ziemskim mieszkało 145 230 osób. Ludność analizowanego powiatu była zaopatrywana w wodę dostarczaną przez 55 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia (w tym wodociąg Białystok) i 6 wodociągów o charakterze publicznym. Z wody przeznaczonej do spożycia o kontrolowanej jakości korzystało 131 452 osoby.

Wodę o niekwestionowanej jakości dostarczały 33 wodociągi dla 74 712 osób. Do gmin, na terenie których jakość wody nie budziła żadnych zastrzeżeń, należały: Turośń Kościelna, Czarna Białostocka, Poświętne, Suraż i Wasilków.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia kwestionowano w 28 wodociągach na terenie 10 gmin. Wodociągi te dostarczały wodę dla 56740 mieszkańców powiatu białostockiego ziemskiego. Do gmin, na terenie których najwięcej osób było zaopatrywanych wodę o zakwestionowanej jakości należały: Łapy, Juchnowiec Kościelny, Michałowo, Tykocin, Gródek, Choroszcz. Jakość wody w przedmiotowych wodociągach była najczęściej dyskwalifikowana w zakresie parametrów fizyko-chemicznych – z powodu ponadnormatywnej zawartości manganu, żelaza, amonowego jonu oraz podwyższonej mętności i nieakceptowalnego zapachu.

Niewłaściwą jakość wody pod względem bakteriologicznym na podstawie uzyskanych wyników badań laboratoryjnych stwierdzono w ośmiu wodociągach, w tym:

- w pięciu ze względu na obecność bakterii gr. coli,
- w trzech z uwagi na liczną ogólną liczbę mikroorganizmów w 1cm³ wody na agarze po 72h inkubacji w temperaturze 22±2°C.

Gdy jakość wody nie odpowiadała obowiązującym wymaganiom sanitarnym, nadawano do administratorów właściwych wodociągów telefonogramy, następnie wydawano decyzje. Gdy była natomiast kwestionowana jakość wody w nadzorowanych wodociągach w zakresie mikrobiologicznym, wówczas informowano o tym fakcie również właściwe terenowo organy administracji samorządowej, Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku oraz Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Białymstoku.

Na koniec 2015r. jakość wody we wszystkich wodociągach, w których ją kwestionowano w trakcie roku, odpowiadała obowiązującym wymaganiom sanitarnym.

W analizowanym roku nadzorowano również wodociąg Samodzielnego Publicznego Psychiatrycznego ZOZ im. dr St. Deresza w Choroszcz, Plac Z Brodowicza 1, który zaopatrywał przedmiotową placówkę w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi. Woda w tym wodociągu była kwestionowana dwukrotnie – pierwszy raz z powodu obecności bakterii grupy coli, drugi raz ze względu na obecność bakterii grupy coli

i ponadnormatywną zawartość amonowego jonu. Nadal nie odpowiada ona obowiązującym wymaganiom sanitarnym pod względem zawartości azotu amonowego.

2. Obiekty użyteczności publicznej

Szalety publiczne

W roku 2015 kontrolowano 2 ubikacje publiczne: w Zabłudowie, Ogrodnickach. Obiekt w Supraślu był nieczynny. W kontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości. W dniu kontroli ich stan sanitarno-techniczny nie budził zastrzeżeń. W Zabłudowie kabiny były zaopatrzone w papier toaletowy, mydło w płynie, ręczniki jednorazowe, środki dezynfekcyjne. W Ogrodnickach toaleta nie posiada bieżącej wody. W dniu kontroli była zaopatrzona w papier toaletowy.

Baseny kąpielowe

Na terenie powiatu jest 5 obiektów: basen odkryty przy Centrum Konferencyjno-Bankietowym w Rozłogach i Baseny letnie w Płonce Kościelnej działające sezonowo, basen kryty w Michałowie, basen przy Domu Wypoczynkowym „Knieja” Al. Niepodległości 6 i basen w hotelu „Supraśl” w Supraślu. Basen w hotelu „Borowinowy Zdrój”, ul. Zielona 3 w Supraślu był wyłączony z użytkowania. Kontrole tych obiektów nie wykazały nieprawidłowości.

W pływalniach krytych ściany i podłogi posiadały powierzchnie łatwo zmywalne, gładkie, umożliwiające mycie i dezynfekcję. Nie stwierdzono zaniedbań w utrzymaniu bieżącej czystości. Sprzęt do nauki pływania był utrzymany czysto. Otoczenie obiektów uporządkowane, drogi dojazdowe utwardzone. Woda w basenach była poddawana dezynfekcji podchlorynem sodu.

Niewłaściwą jakość wody w niecce basenowej stwierdzono jeden raz – w niecce brodzika w Płonce Kościelnej (stwierdzono niewłaściwą jakość mikrobiologiczną wody). Administrator basenu podjął działania naprawcze, następnie pobrał próbkę do badań kontrolnych. Badanie wykazało poprawę jakości wody.

Domy opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych

Nadzorem objęto 4 placówki:

- Dom Pogodnej Starości „Sokół” w Sokolu Białostockim,
- Dom Pomocy Społecznej „Spokojna Przysiań” w Garbarach,
- Dom Pomocy Społecznej w Tykocinie,
- Dom „Złota Jesień” Wólka Ratowiecka.

Nieprawidłowości stwierdzono w następującej placówce:

- Dom „Złota Jesień” Wólka Ratowiecka 42 – brak do wglądu dokumentu unieszkodliwienia zakaźnych odpadów medycznych. W związku z tym wydano nakaz likwidacji uchybień.

Wszystkie obiekty były utrzymane we właściwym stanie sanitarno-higienicznym. Miały bieżącą wodę ciepłą i zimną. Ścieki były odprowadzane do kanalizacji. Odpady komunalne gromadzono w pojemnikach i sukcesywnie wywożono. Otoczenie domów było zadbane i uporządkowane.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i solaria

Na terenie powiatu skontrolowano 12 zakładów fryzjerskich i 8 kosmetycznych. Uchybienia stwierdzono w jednym zakładzie kosmetycznym i jednym zakładzie fryzjerskim. Stwierdzone uchybienia to: brak procedury zapewniającej ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnym przy wykonywaniu zabiegów naruszających ciągłość tkanki, brudne przybory fryzjerskie. Wydano decyzje z nakazem usunięcia uchybień. Nałożono mandat karny za brudne narzędzia do wykonywania usług.

Pozostałe obiekty spełniały obowiązujące wymagania. Ich stan sanitarno-techniczny był właściwy. Wszystkie były zaopatrzone w bieżącą wodę ciepłą i zimną. Posiadały środki do dezynfekcji narzędzi. Elementy wyposażenia miały powierzchnię umożliwiającą mycie i dezynfekcję. Bielizna czysta była przechowywana w wydzielonych szafach. Coraz częściej stosuje się bieliznę jednorazową w zakładach.

Pralnie białe

Kontrolą objęto pralnię „Baxter” znajdującą się w Tykocinie przy ul. Bernardyńskiej 10. Jako jedyna w powiecie posiada barierę higieniczną i jest przystosowana do prania bielizny szpitalnej. Kontrola przeprowadzona w 2015 r. wykazała następujące uchybienia: zakurzone ściany, miejscowe pęknięcia tynku, fugi przy brodziku pokryte czarnym nalotem, pęknięcia i ubytki w terakocie, zniszczone stoły do bielizny, zaśmiecone posadzki, brudna glazura, brudne wózki do przewozu bielizny, zniszczona stolarka drzwiowa. Za niewłaściwy stan sanitarno-porządkowy nałożono mandat karny w wysokości 350 zł. W związku z wystąpieniem uchybień zastała wydana decyzja z nakazem ich usunięcia.

Baza noclegowa stała i sezonowa

W 2015 roku przeprowadzono 29 kontroli sanitarnych obiektów należących do bazy noclegowej naszego powiatu, w tym 6 hoteli, kemping przy Kompleksie hotelarsko-gastronomicznym w Wasilkowie, pensjonat i 21 innych obiektów świadczących usługi noclegowe. Uchybienia stwierdzono w 2 obiektach noclegowych. Wydano 2 decyzje administracyjne z nakazem usunięcia nieprawidłowości. Dotyczyło to następujących obiektów:

- kompleks konferencyjno-Wypoczynkowy „Bobrowa Dolina” Bobrowa 25 – przepełnione kontenery na odpady komunalne, ukarano mandatem na sumę 200 zł,
- obiekt noclegowy „Belweder”, Kolonia Porosły 1H – ubytki farby na ścianach i sufitach w kilku pokojach noclegowych.

W każdym przypadku wydano nakaz likwidacji uchybień. W pozostałych obiektach uchybień sanitarnych nie stwierdzono.

Dworce i stacje kolejowe

W roku 2015 skontrolowano dworzec kolejowy w Łapach. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości. Obiekt jest po remoncie. Utrzymany we właściwym stanie sanitarno-higienicznym.

Miejsca wykorzystywane do kąpielii

Na terenie powiatu nie było kąpielisk. Gminy utworzyły 7 tzw. miejsc wykorzystywanych do kąpielii w następujących miejscowościach :

- na rzece Supraśl w Supraślu,
- na zalewie w Czarnej Białostockiej,
- Wasilków na rzece Supraśl,
- Rudnia na zalewie Siemianówka ,
- Zbiornik Małej Retencji Michałowo,
- na rzece Narew w Uhowie,
- na zalewie w Zarzeczanach.

Podczas wizualnej oceny lustra wody przez pracownika PSSE w Białymstoku w miejscach wykorzystywanych do kąpielii w Michałowie i Rudni stwierdzono zakwit sinic. W związku z tym wydano 2 decyzje o zakazie kąpielii. Innych uchybień dotyczących stanu sanitarnego obiektów nie stwierdzono.

Zakłady pogrzebowe

Na terenie powiatu skontrolowano 5 zakładów pogrzebowych. W jednym stwierdzono uchybienia i wydano decyzję z nakazem ich usunięcia. Były to następujące uchybienia: sufity i ściany powyżej glazury z ciemnymi smugami, pęknięciami i ubytkami farby, zniszczona stolarka drzwiową w pomieszczeniach: przygotowywania zwłok do pochówku, wydawania zwłok osobom upoważnionym do pochówku i w toalecie oraz zniszczona szafka, w której przetrzymywano artykuły kosmetyczne.

Badanie wody ciepłej w kierunku Legionella sp.

Legionella sp. są to bakterie, które mogą kolonizować sieć wodociągową i w postaci aerozolu wodno-powietrznego podczas inhalacji mogą dostawać się do pęcherzyków płucnych. Może to być powodem wystąpienia choroby zwanej Legionelozą.

W 2015r. na terenie powiatu przeprowadzono badania ciepłej wody pobranej z instalacji budynków w kierunku bakterii Legionella sp. w internacie Ośrodka Szkolenia i Wychowania OHP w Wasilkowie i internacie Liceum Plastycznego w Supraślu. W obu placówkach woda odpowiadała obowiązującym wymaganiom.

Obiekty żywności i żywienia

1. Ocena stanu sanitarnego obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku

W roku 2015 w rejestrze zakładów podlegających kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej zlokalizowanych na terenie powiatu białostockiego łącznie wpisane były 1403 zakłady, w tym 1224 zakłady żywności, żywienia oraz produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz 179 środków transportu przeznaczonych do przewozu żywności. W okresie sprawozdawczym skontrolowano 561 zakładów co stanowi 39,98% ogółu zakładów wraz ze środkami transportu wpisanych do rejestru zakładów podlegających kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wg oceny przeprowadzonej w oparciu o arkusze oceny oraz oceny subiektywnej 15 zakładów nie spełniało wymagań obowiązującego prawa żywnościowego. Stanowi to 2,67%.

Należy stwierdzić, że stan sanitarny zakładów żywności i żywienia w roku 2015, w porównaniu do roku ubiegłego, uległ pogorszeniu.

W roku 2015 oceny niezgodne z wymaganiami uzyskało 2,67% zakładów, w roku 2014 – 2,58%, a w roku 2013 – 1,6%, co przedstawia poniższa tabela.

Rok	Ilość obiektów skontrolowanych	Ilość obiektów złych	Ilość obiektów niezgodnych z wymaganiami (o złym stanie sanitarnym) w %
2015	561	15	2,67
2014	658	17	2,58
2013	807	13	1,6

W roku 2015 znacznemu pogorszeniu uległ stan sanitarny zakładów żywienia zbiorowego otwartego. Poprawie uległ zaś stan sanitarny piekarni oraz sklepów spożywczych. Na takim samym poziomie utrzymywał się stan sanitarny wytwórni lodów, punktów sprzedaży lodów z automatu, ciastkarni, przetwórni owocowo-warzywnych, wytwórni napojów chłodzących, zakładów należących do grupy zakładów „inne wytwórnie żywności”, magazynów hurtowych, kiosków, obiektów ruchomych i tymczasowych, środków transportu żywności, zakładów należących do grupy „inne obiekty obrotu żywnością” oraz zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego.

Odsetek negatywnie ocenianych poszczególnych grup zakładów na przestrzeni lat 2013-2015 przedstawia tabela:

Rodzaj obiektu	2015			2014			2013		
	Ilość zakładów skontrolowanych	Ilość zakładów złych	% zakładów złych	Ilość zakładów skontrolowanych	Ilość zakładów złych	% zakładów złych	Ilość zakładów skontrolowanych	Ilość zakładów złych	% zakładów złych
Wytwórnice lodów	1	-	0	1	-	0	1	-	0
Automaty do lodów	5	-	0	5	-	0	8	-	0
Wytwórnice tłuszczów roślinnych	1	-	0	1	-	0	-	-	-
Piekarnie	2	-	0	10	2	20,0	11	-	0
Ciastkarnie	3	-	0	6	-	0	8	-	0
Przetwórnice owocowo-warzywne	6	-	0	7	-	0	7	-	0
Wytwórnice napojów chłodzących	1	-	0	1	-	0	-	-	0
Zakłady garmazeryjne	-	-	0	3	-	0	4	-	0
Wytwórnice octu	-	-	0	1	-	0	1	-	0
Inne wytwórnice żywności	12	-	0	5	-	0	6	-	0
Sklepy spożywcze	277	11	3,97	307	14	4,56	402	10	2,48
- w tym super- i hipermarkety	15	-	0	14	-	0	15	-	0
Kioski	5	-	0	2	-	0	8	-	0
Magazyny hurtowe	52	-	0	50	-	0	69	2	2,89
Obiekty ruchome i tymczasowe	1	-	0	19	-	0	1	-	0
Środki transportu	18	-	0	37	-	0	48	-	0
Inne obiekty obrotu żywnością	1	-	0	14	-	0	11	-	0
Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	108	4	3,70	109	1	0,92	135	1	0,74
w tym: zakłady małej gastronomii	27	-	0	34	-	0	46	-	0
Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego, w tym:	59	-	0	76	-	0	79	-	0
- bufety przy zakładach pracy	-	-	0	-	-	0	-	-	0
- stołówki w domach wczasowych	1	-	0	1	-	0	1	-	0
- bloki żywienia w szpitalach	1	-	0	1	-	0	1	-	0
- kuchnie niemowlęce	-	-	0	-	-	0	-	-	0
- bloki żyw. w domach opieki społecznej	4	-	0	4	-	0	4	-	0
- stołówki szkolne	27	-	0	38	-	0	41	-	0
w tym: w systemie cateringowym	16	-	0	21	-	0	24	-	0
- stołówki w bursach i internatach	2	-	0	1	-	0	2	-	0
- stołówki na obozie	1	-	0	1	-	0	1	-	0
- stołówki w żłobkach	3	-	0	2	-	0	2	-	0
- stołówki w przedszkolach	15	-	0	22	-	0	22	-	0
w tym: w systemie cateringowym	6	-	0	8	-	0	8	-	0
- stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych	1	-	0	1	-	0	1	-	0
- zakłady usług cateringowych	2	-	0	3	-	0	2	-	0
- inne zakłady żywienia	2	-	0	2	-	0	2	-	0
RAZEM	552	15	2,72	654	17	2,59	799	13	1,62
Wytwórnice przedmiotów użytku	5	-	0	3	-	0	5	-	0
Miejsca obrotu przedmiotami użytku	4	-	0	1	-	0	3	-	0

Rodzaj obiektu	2015			2014			2013		
	Ilość zakładów skontrolowanych	Ilość zakładów złych	% zakładów złych	Ilość zakładów skontrolowanych	Ilość zakładów złych	% zakładów złych	Ilość zakładów skontrolowanych	Ilość zakładów złych	% zakładów złych
w tym: hurtownie	2	–	0	1	–	0	3	–	0
sklepy	2	–	0	–	–	–	–	–	0
RAZEM	9	–	0	4	–	0	8	–	0
OGÓŁEM	561	15	2,67	658	17	2,58	807	13	1,61

W skontrolowanych w 2015 roku zakładach stwierdzano następujące nieprawidłowości: niewłaściwy stan techniczny pomieszczeń zakładu, żywność łatwo psująca się przechowywana w temperaturze niezgodnej z deklaracją producentów, brak segregacji asortymentowej środków, brak czystości i porządku, środki spożywcze nieopakowane oferowane do sprzedaży narażone na zanieczyszczenie, brak do wglądu aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych, brak prawidłowego zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników, brak systematycznych zapisów dokumentujących realizację GHP/GMP (Dobrej Praktyki Higienicznej/Dobrej Praktyki Produkcyjnej), nieprzestrzeganie przez personel ustalonych zasad GHP/GMP lub brak dowodów potwierdzających zachowanie zgodności z zasadami higieny.

Poza kontrolami urzędowymi przeprowadzano w zakładach również kontrole w związku z wnoszonymi przez klientów interwencjami na niewłaściwy stan sanitarny obiektów lub niewłaściwą jakość zdrowotną żywności. W roku 2015 do PSSE w Białymstoku wpłynęło 27 interwencji, które w 9 przypadkach potwierdziły się, co stanowi 33,3%. Wszystkim osobom wnoszącym interwencje, które wpłynęły pocztą elektroniczną lub które podały dane adresowe, udzielono odpowiedzi odnośnie podjętych działań kontrolno-wyjaśniających.

2. Ocena jakości zdrowotnej środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością produkowanych i wprowadzanych do obrotu na terenie powiatu białostockiego

Plan próbkobrania na terenie działania PSSE, podobnie jak w latach ubiegłych, został określony przez Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego na podstawie wskazań Głównego Inspektora Sanitarnego. Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny określił ilość, asortyment oraz kierunki badań środków spożywczych, zarówno w ramach urzędowej kontroli żywności, jak i monitoringu.

Niezależnie od powyższego planu pracownicy PSSE, podobnie jak w latach ubiegłych, pobierali próbki do badań laboratoryjnych w przypadku podejrzenia środków spożywczych o niewłaściwą jakość zdrowotną, interwencji od ludności wpływających do PSSE oraz w przypadku wystąpienia zatruc pokarmowych lub zachorowań.

W roku 2015 z zakładów zlokalizowanych na terenie powiatu białostockiego pobrano do badań laboratoryjnych ogółem 83 próbki, z czego zakwestionowano 11 próbek, co stanowi 13,2%.

W celu oceny jakości zdrowotnej wprowadzanej do obrotu żywności pobrano 67 próbek środków spożywczych. Zakwestionowano 2 próbki napoju chłodzącego z powodu niewłaściwych cech organoleptycznych (niewłaściwy zapach), co stanowi 2,9% pobranych próbek środków spożywczych.

W celu oceny czystości mikrobiologicznej naczyń stołowych, sprzętu i rąk personelu pobrano do badań laboratoryjnych 15 próbek wymazów sanitarnych, z czego zakwestionowano 9 próbek, co stanowi 60%. Zakwestionowano 8 próbek wymazów sanitarnych pobranych z rąk, ze sprzętu i z urządzeń w związku z podejrzeniem zatrucia pokarmowego, z powodu przekroczonej ogólnej liczby drobnoustrojów tlenowych (w 8 próbkach) i obecności bakterii z grupy coli (w 4 próbkach) oraz 1 próbkę wymazów sanitarnych z rąk pobraną zgodnie z planem pobierania próbek na rok 2015 z powodu przekroczonej ogólnej liczby drobnoustrojów tlenowych i obecności bakterii z grupy coli.

W roku 2015 w ramach realizacji zadań ustawowych pracownicy PSSE dokonywali również oceny jakości zdrowotnej wprowadzanych do obrotu wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością i kosmetyków. Pobrano do badań laboratoryjnych 1 próbkę wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, która nie była kwestionowana. W okresie sprawozdawczym nie pobierano do badań próbek kosmetyków.

Zbiorcze dane odnośnie jakości zdrowotnej środków spożywczych zbadanych na przestrzeni lat 2013-2015 przedstawia tabela:

Rok	Ilość próbek zbadanych	Ilość próbek zakwestionowanych	Odsetek próbek zakwestionowanych
2015	83	11	13,2
2014	42	–	0
2013	57	1	1,7

Podsumowując wyniki przeprowadzonych badań należy stwierdzić, że w roku 2015, w porównaniu do roku poprzedniego, wzrosła liczba próbek zakwestionowanych. Główną przyczyną powyższego faktu było kwestionowanie próbek pobranych z mieszkań prywatnych w związku z podejrzeniem zatruc pokarmowych.

3. Ocena sposobu oraz jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego

Badaniami sposobu żywienia w 2015 roku objęto 51 obiektów żywienia zbiorowego zamkniętego, w tym 20 zakładów prowadzących żywienie w systemie cateringowym. Oceniano jakość żywienia w 1 bloku żywienia w szpitalu, 1 w stołówce w domach wczasowych, w 5 blokach żywienia w domach opieki społecznej, w 22 stołówkach w szkołach, w tym w 14 stołówkach prowadzących żywienie w systemie cateringowym, w 2 stołówkach w internacie, w 1 stołówce na obozie, w 3 stołówkach w żłobku, w 15 stołówkach w przedszkolach, w tym w 6 stołówkach prowadzących żywienie w systemie cateringowym oraz w 1 stołówce w zakładzie specjalnym i wychowawczym.

Ocenę jakości żywienia przeprowadzano na podstawie teoretycznej analizy jadłospisów oraz dekadowych zestawień produktów zużytych do produkcji posiłków, jak też pobierano próbki posiłków do badań laboratoryjnych.

Podczas kontroli oceniono 60 jadłospisów, w tym 1 w bloku żywienia w szpitalu, 1 w stołówce w domach wczasowych, 6 w blokach żywienia w domach opieki społecznej, 3 w stołówkach w żłobku, 15 w przedszkolach, w tym w 6 stołówkach prowadzących żywienie w systemie cateringowym, 27 w szkołach, w tym 15 w stołówkach w szkołach prowadzących żywienie w systemie cateringowym, 4 w internacie, 2 na obozie oraz 1 w stołówce w zakładach specjalnych i wychowawczych.

W wyniku oceny stwierdzono, że jadłospisy dekadowe planowane były zgodnie z zasadami racjonalnego żywienia. Posiłki podstawowe zawierały w swoim składzie pełnowartościowe białko, sezonowe owoce i warzywa oraz urozmaicone były pod względem kolorystyki i techniki przyrządzania potraw.

Do teoretycznej oceny sposobu żywienia pobrano 7 próbek dekadowych zestawień produktów (1 z bloków żywienia w szpitalach, 4 z bloków żywienia w domach opieki społecznej, 1 ze stołówki w żłobku oraz 1 ze stołówki w internacie). Wszystkie oceniane próbki nie spełniały zalecanych norm. Głównym powodem kwestionowania był zawyżony udział energii pochodzącej z tłuszczu w całodiennej racji pokarmowej oraz zaniżona podaż produktów bogatych w wapń i witaminę C.

W celu oceny sposobu żywienia pobierano również próbki posiłków do badań laboratoryjnych. Pobrano łącznie 2 próbki posiłku obiadowego (w 1 stołówce w internacie oraz w 1 stołówce na obozie). W wyniku wykonanych badań laboratoryjnych wszystkie pobrane próbki posiłków zostały zakwestionowane. Główną przyczyną kwestionowania pobranej próbki posiłku obiadowego była zaniżona wartość energetyczna za dużą zawartość chlorku sodu. Sposób żywienia w roku 2015 utrzymywał się na takim samym poziomie, jak w latach poprzednich.

4. Działalność administracyjna i represyjna będąca wynikiem urzędowych kontroli żywności na przestrzeni lat 2013-2015

Rok	Ilość obiektów w ewidencji	Ilość obiektów skontrolowanych	Ilość przeprowadzonych kontroli	Ilość wydanych decyzji	Ilość i suma mandatów
2015	1403	561	634	171	69/12250
2014	1205	658	757	239	83/12500
2013	810	807	880	247	109/18800

W roku 2015 w celu poprawy stanu sanitarnego wydano 171 decyzji administracyjnych, a w 410 przypadkach wydano decyzje umarzające (kontrole bez uchybień). Ponadto w 2015 roku wydano 65 decyzji dotyczących zatwierdzenia nowouruchomionych obiektów.

Zakłady pracy

Oddział Higieny Pracy wykonuje zadania z zakresu ochrony zdrowia populacji ludzi pracujących. Dwa podstawowe cele tj.:

- ❖ poprawa warunków pracy w aspekcie zdrowotnym,
- ❖ profilaktyka chorób zawodowych i parazawodowych

są realizowane poprzez:

- lustrację stanowisk pracy w zakładach,
- ocenę zdrowotną warunków środowiska pracy,
- pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia,
- ocenę stopnia narażenia na czynniki szkodliwe i uciążliwe dla zdrowia,
- monitoring zagrożeń zawodowych,
- ocenę podejmowanych środków zapobiegawczych,
- ocenę ryzyka zawodowego,
- ocenę badań kontrolnych lekarskich pracowników i prowadzonej profilaktyki zawodowej,
- promocję zdrowia w środowisku pracy,
- egzekwowanie poprawy na drodze postępowania administracyjnego.

Ponadto w dziedzinie chemicznego bezpieczeństwa zdrowotnego egzekwujemy

- przestrzeganie, przez osoby wprowadzające substancje i mieszaniny chemiczne do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz przez użytkowników substancji lub mieszanin chemicznych, obowiązków wynikających z ustawy o substancjach i preparatach chemicznych i rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady,
- przestrzeganie przez podmioty wprowadzające do obrotu prekursorzy narkotyków grupy 2 i 3 obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady,
- przestrzeganie zakazu produkcji, importu i obrotu środków zastępczych (dopalaczy) wynikającego z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- przestrzeganie przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej,
- przestrzeganie przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu i stosowania oraz właściwości środków powierzchniowo czynnych i detergentów.

Kontrola przestrzegania ww. przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne ma na celu:

- wdrożenie zasad określających warunki, zakazy lub ograniczenia produkcji, wprowadzania do obrotu lub stosowania substancji i mieszanin chemicznych oraz środków powierzchniowo czynnych

i detergentów, w celu ochrony przed szkodliwym wpływem tych substancji i preparatów na zdrowie człowieka lub na środowisko,

- zapobieganie zagrożeniom zdrowia ludzi, które mogą być wynikiem działania produktów biobójczych,
- zwalczanie niedozwolonego obrotu substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii.

W roku 2015 na obszarze powiatu białostockiego zewidencjonowano 713 zakładów pracy podlegających nadzorowi Oddziału Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku. Z tego skontrolowano 156 zakładów, w których występują czynniki szkodliwe i uciążliwe dla zdrowia. W tej grupie 22 to zakłady, w których występują czynniki rakotwórcze i mutagenne.

1. Ocena zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia

I. Liczba osób zatrudnionych w zakładach skontrolowanych – 7958

II. Liczba osób pracujących w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi w zakładach skontrolowanych – 137, w tym m. in.:

1. w zakładach produkcji wyrobów z drewna – 40 os.,
2. w zakładach produkcji metalowych wyrobów gotowych – 27 os.,
3. w zakładach budowlanych – 12 os.,
4. w zakładach dystrybucji paliw – 11 os.,
5. w zakładach produkcji wyrobów medycznych – 11 os.,
6. w zakładach produkcji maszyn i urządzeń – 10 os.,
7. w pozostałych zakładach – 26 os.

Zatrudnieni na terenie miasta Białegostoku są ekspozowani na następujące czynniki rakotwórcze i mutagenne:

1. Czynniki chemiczne

- benzyna, niskowrząca benzyna niespecyfikowana – 22 os.,
- tlenek niklowy – 27 os.,
- ditlenek niklu – 27 os.,
- związki chromu (VI) – 10 os.,
- benzen – 6 os.,
- fenoloftaleina – 2 os.

2. Procesy technologiczne

- prace związane z narażeniem na pył drewna twardego – 42 os.,
- procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych – 20 os.

3. Czynniki fizyczne

- promieniowanie jonizujące – 8 os.

Na ww. czynniki rakotwórcze i mutagenne największa liczba pracowników jest ekspozowana w następujących zakładach:

1. Kotniz w Zaściankach – 26 os.,
2. Podlaska Fabryka Okien Witraż w Łyskach – 20 os.,
3. Zakład Stolarski Złoty Sęk w Czarnej Białostockiej – 10 os.,
4. CHM Sp. z o. o. Lewickie – 11 os.,
5. Metalowiec Sp. z o. o. w Fastach – 10os.

W celu zminimalizowania zawodowego narażenia pracujących na czynniki rakotwórcze w środowisku pracy podejmowane są wielokierunkowe działania profilaktyczne.

Radykalną metodą jest eliminacja czynnika rakotwórczego z procesu technologicznego, zamiana na inny nie rakotwórczy lub zminimalizowanie czasu ekspozycji podczas procesu pracy. Narażenie na fizyczne i chemiczne czynniki rakotwórcze jest także minimalizowane poprzez różnorodne ochrony zbiorowe i indywidualne.

W lustrowanych w 2015 roku zakładach, w których kontrolowano realizację przepisów prawnych dotyczących czynników rakotwórczych i mutagennych stwierdzono, że 9% pracodawców nie przestrzegało tych przepisów. Nieprawidłowości usunięto poprzez nakazy administracyjne.

III. Liczba osób pracujących w ekspozycji na pozostałe czynniki szkodliwe dla zdrowia – 4471, w tym :

1. Czynniki fizyczne

- hałas słyszalny – 2615 os.,
- hałas ultradźwiękowy – 19 os.,
- pyły – 996 os.,
- wibracja miejscowa – 294 os.,
- wibracja ogólna – 655 os.,
- promieniowanie podczerwone – 111 os.,
- promieniowanie ultrafioletowe – 201 os.,
- promieniowanie widzialne – 205 os.

2. Czynniki chemiczne – łącznie 610 pracowników, w tym:

- tlenek węgla – 397 os.,
- tlenki azotu – 305 os.,
- związki manganu – 209 os.,
- związki żelaza – 149 os.,
- miedź i jej związki – 78 os.,
- alkohol izopropylowy – 73 os.,
- aceton – 62 os.,
- octan etylu – 54 os.,
- ksylen – 49 os.,
- etanol – 48 os.,

- oleje mineralne (mgła olejowa) – 39 os.,
- octan butylu – 16 os.

Ponadto zatrudnieni w zakładach powiatu białostockiego są ekspozowani w środowisku pracy na następujące zidentyfikowane i badane czynniki chemiczne szkodliwe dla zdrowia: heptan, cykloheksan, toluen, alkohol izobutyłowy, 2-butoksyetanol, 1-metoksypropan-2-ol, octan 2-metoksy-1-metyloetylu, cykloheksanon, formaldehyd, benzyna ekstrakcyjna, etylobenzen, trimetylobenzen, trimetyloetylobenzen, dwutlenek węgla, dwutlenek siarki, ozon, cyna, kobalt i jego związki nieorganiczne.

3. Czynniki biologiczne (wirusy, bakterie, grzyby, pasożyty wewnętrzne) – 1639 os.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dot. narażenia na czynniki biologiczne to:

- zatrudnianie pracowników narażonych na zakaźny czynnik biologiczny nie uodpornionych za pomocą dostępnych szczepionek,
- nie uwzględnienie biologicznych czynników szkodliwych dla zdrowia w ocenie ryzyka zawodowego pracownika
- brak rejestru prac narażających i rejestru narażonych na czynniki biologiczne.

W tej ponad czterotysięcznej grupie ekspozowanych na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy – **291 osób pracowało w narażeniu na czynniki szkodliwe dla zdrowia powyżej dopuszczalnego natężenia/stężenia**, w tym na:

- hałas słyszalny – 80 os.,
- wibrację miejscową – 5 os.,
- rakotwórczy pył drewna twardego – 4 os.,
- związki manganu – 8 os.,
- promieniowanie podczerwone – 68 os.,
- promieniowanie ultrafioletowe – 201 os.,
- promieniowanie widzialne – 205 os.

Najwięcej narażonych na czynniki szkodliwe dla zdrowia w wartościach ponadnormatywnych pracuje w:

- zakładach produkcji gotowych wyrobów metalowych – 94 os.,
- zakładach napraw, konserwacji maszyn i urządzeń – 52 os.,
- zakładach budowlanych – 36 os.,
- zakładach produkcji wyrobów tekstylnych – 27 os.,
- zakładach produkcji wyrobów z drewna – 25 os.,
- zakładach produkcji maszyn i urządzeń – 18 os.

W sumie w 23 zakładach stwierdzono przekroczenia wskaźnika oceny narażenia – najwyższego dopuszczalnego natężenia lub stężenia czynnika szkodliwego dla zdrowia pracowników, m. in. w następujących:

- Promostal Sp. z o. o. w Czarnej Białostockiej – 60 os.,
- Warsztaty Wagonów Kolejowych w Łapach – 52 os.,
- KAPS Sp. z o. o. w Halickich k/Kurian – 27 os.,
- Kotnitz w Zaściankach – 26 os.,
- Instal Białystok S. A. w Koplach – 19 os.,

- Dak-Pol Zakład Drzewny Sp. z o. o. w Czarnej Białostockiej – 19 os.,
- Instalbud w Czarnej Białostockiej – 17 os.,
- Limir w Ignatkach – 12 os.,
- PHU Unia w Michałowie – 10 os.,
- Metalowiec Sp. z o. o. w Fastach – 10 os.

W celu obniżenia narażenia na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy, pracodawcy obligowani decyzjami administracyjnymi, wdrażają różnorodne środki zaradcze. Najbardziej efektywne okazały się przedsięwzięcia techniczne i technologiczne w zakresie:

- skrócenie rzeczywistego czasu ekspozycji (rotacja, dublowanie pracowników),
- modernizacji parku maszynowego,
- technicznych rozwiązań tłumienia hałasu i wibracji,
- napraw, konserwacji sprzętu i maszyn.

Powyższe działania pozwoliły na obniżenie ponadnormatywnych wartości stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia do wartości poniżej norm higienicznych, na przykład w:

- JAZ Fronty Meblowe w Łapach obniżono do obowiązującej normy stężenie rakotwórczego pyłu drewna, zawierającego drewno twarde dla 3 pracowników, poprzez zabiegi konserwacyjno-naprawcze centralnego systemu wentylacyjnego i odpylającego, wzmacniające intensywność miejscowych odciągów pyłów.
- Promotech-KM Sp. z o. o. w Łapach obniżono ponadnormatywną dawkę związków manganu dla 8 spawaczy, poprzez zabiegi konserwacyjno-naprawcze instalacji wentylacyjnej i odciągów miejscowych na stanowiskach spawania oraz wyposażenie pracowników w dobrze dobrane maski przeciwpyłowe.

Zakłady także wyznaczają i oznakowują strefy zagrożeń wokół źródeł emisji szkodliwego promieniowania, hałasu i czynników rakotwórczych co daje również efekt istotnego zmniejszenia stopnia narażenia.

W przypadku wyczerpania możliwości technicznych, technologicznych i organizacyjnych stosowane są środki ochrony indywidualnej. Dobrze dobrane ochrony osobiste, posiadające certyfikaty na znak bezpieczeństwa i deklarację zgodności oraz egzekwowanie ich stosowania przez pracowników w procesie pracy powodują minimalizację lub eliminację narażenia na określony czynnik szkodliwy dla zdrowia. Ma to szczególne znaczenie w pracach narażających na promieniowania optyczne, hałas, i zapylenie.

Prowadzony monitoring badań omówionych wyżej zagrożeń zawodowych pozwala na bieżącą identyfikację tych czynników szkodliwych dla zdrowia oraz ocenę stopnia narażenia. W trakcie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że 53 pracodawców nie dokonywało, w sposób określony w przepisach, badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Stanowiło to 34% skontrolowanych pracodawców. Nieprawidłowości wyegzekwowano na drodze administracyjnych decyzji.

W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego nad środowiskiem pracy przeprowadzono następującą ilość kontroli:

- 145 – ogółem w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy,
- 22 – w zakresie zagrożeń czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi,

- 53 – w zakresie zagrożeń czynnikami biologicznymi,
- 100 – w zakresie bezpiecznego stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin,
- 26 – w zakresie bezpiecznego stosowania produktów biobójczych.

W wyniku rocznej działalności wydano 91 decyzji na stwierdzone nieprawidłowości, w efekcie czego poprawiono warunki zdrowotne środowiska pracy w zakładach, których te decyzje dotyczyły.

2. Choroby zawodowe

Następstwem oddziaływania szkodliwych i uciążliwych warunków pracy są choroby zawodowe. W 2015 roku z obszaru powiatu ziemskiego otrzymano 13 orzeczeń lekarskich dotyczących chorób zawodowych. Po dokonaniu analizy zgromadzonych dokumentów i stopnia narażenia zawodowego na czynniki szkodliwe dla zdrowia wydano 10 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej i 3 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Nadal utrzymuje się na podobnym poziomie ilość zachorowań na zakaźne choroby zawodowe odkleszczowe, szczególnie boreliozę ale też kleszczowe zapalenie mózgu i opon mózgowo-rdzeniowych, które dotyczą rolników i pracowników leśnych. W pozostałych przypadkach odnotowujemy spadek ilości stwierdzanych chorób zawodowych.

Struktura stwierdzonych chorób zawodowych w 2015 roku i analiza porównawcza z okresem od 2007 roku.

Jednostka chorobowa	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych									1
Alergiczny nieżyt nosa				1					
Przewlekłe choroby narządu głosu	1	1	1			1			
Choroby skóry		1						1	
Choroby zakaźne i inwazyjne, w tym:	7	23	14	13	19	11	10	15	9
-Wirusowe zapalenie wątroby typ C					1				
-Kleszczowe zapalenie mózgu i opon mózgowo-rdzeniowych	2	2		2	3		2	4	2
-Bakteryjne zapalenie mózgu i opon mózgowo-rdzeniowych							1		
-Borelioza	5	21	14	11	15	11	7	11	7
Zespół cieśni nadgarstka					1		1		
Zawodowe uszkodzenie słuchu				1			1		
OGÓŁEM	8	25	15	15	20	12	12	16	10

Istotna w zapobieganiu chorobom zawodowym jest prawidłowa realizacja wstępnych, okresowych i kontrolnych badań lekarskich pracowników oraz prowadzona profilaktyka lekarska w zakładach. W większości skontrolowanych w roku sprawozdawczym zakładów pracy nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości z zakresu profilaktycznych badań lekarskich pracowników. Pracownicy w większości przypadków kierowani są z właściwą częstotliwością na te badania, a przeprowadzane badania dodatkowe są adekwatne do narażeń zawodowych, co świadczy, że informacja w skierowaniu udzielana przez pracodawców o zagrożeniach zawodowych w środowisku pracy zatrudnionych, jest pełna i zgodna z rzeczywistością. Badania te wykonują placówki służby zdrowia i lekarze posiadający odpowiednie uprawnienia.

Wśród kontrolowanych zakładów w 9 stwierdzono zatrudnienie pracowników bez aktualnych badań okresowych. W kilku zakładach stwierdzono brak, wpisanej w skierowaniach na badania profilaktyczne, informacji o narażeniu na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy.

W roku minionym stwierdzono prawidłową realizację monitoringu stanu zdrowia pracowników wykonujących pracę w warunkach występowania przekroczeń wskaźników oceny czynnika szkodliwego dla zdrowia. Analizy stanu zdrowia są pełne i coraz bardziej przystępne dla pracodawców, umożliwiające obserwację procesu skutków zdrowotnych w związku z narażeniem, co umożliwia właściwą profilaktykę i niedopuszczenie do rozwoju chorób zawodowych.

3. Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi niebezpiecznymi

W celu zapewnienia zdrowotnego bezpieczeństwa chemicznego egzekwowano przepisy ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach oraz ustawy o produktach biobójczych poprzez przeprowadzone w roku 2015 następujące ilości kontroli :

- 28 u wprowadzających do obrotu niebezpieczne substancje i preparaty chemiczne,
- 100 u stosujących te substancje i preparaty w działalności zawodowej,
- 12 u wprowadzających do obrotu produkty biobójcze,
- 2 u pierwszych wprowadzających do obrotu detergenty.

Stwierdzono nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów w zakresie ww. ustaw przez:

- 30 % podmiotów wprowadzających do obrotu niebezpieczne substancje i preparaty chemiczne,
- 25 % podmiotów stosujących te substancje i preparaty w działalności zawodowej,
- 25 % podmiotów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze,
- 50 % podmiotów wprowadzających do obrotu detergenty.

4. Nadzór nad przestrzeganiem zapisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

Prekursory grupy 2 i 3 w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii to substancje służące do produkcji narkotyków lub substancje będące substratami w reakcjach chemicznych prowadzących do otrzymania

narkotyków. Na obszarze powiatu są wprowadzane do obrotu i stosowane następujące prekursory ww. grup: aceton, toluen, kwas siarkowy.

W roku minionym nie stwierdziliśmy nieprawidłowości i niedozwolonego obrotu prekursorami. Nie odnotowano przypadku zgłoszenia przez podmioty gospodarcze okoliczności takich jak nietypowe zamówienia lub transakcje z udziałem prekursorów narkotyków, które mogły budzić podejrzenie, iż substancje wprowadzane do obrotu mogły być wykorzystane do celów nielegalnego wytwarzania środków odurzających lub substancji psychotropowych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Białymstoku prowadzi monitoring obecności na rynku środków zastępczych (dopalaczy) poprzez planowane kontrole obiektów stacjonarnych, kontrole przeprowadzane na skutek zgłoszonych interwencji, kontrole przeprowadzone na skutek zgłoszeń podejrzeń o obrocie środkami zastępczymi uzyskanych od Policji i Służby Celnej.

W roku 2015 nie stwierdzono na terenie powiatu obiektów wprowadzających „dopalacze”.

Obiekty nauczania i wychowania

Na terenie powiatu ziemskiego nadzorem objęto 108 placówek nauczania, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży, w tym 9 placówek sprawujących opiekę nad dziećmi w wieku do 3 lat, 25 przedszkoli, 17 innych form wychowania przedszkolnego, 24 samodzielne szkoły podstawowe, 2 filie szkół podstawowych, 4 samodzielne gimnazja, 20 zespołów szkół, 1 szkołę średnią, 2 internaty, 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze.

Skontrolowano wszystkie ewidencjonowane zakłady nauczania i wychowania. W wyniku stwierdzenia naruszeń przepisów prawa wydano 11 decyzji administracyjnych. Podczas prowadzonego nadzoru dokonano oceny:

1. stanu sanitarnego i technicznego obiektów nauczania i wychowania oraz warunków do utrzymania higieny osobistej,
2. organizacji zajęć w szkołach w aspekcie higieny procesu nauczania,
3. przestrzegania przepisów w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin,
4. zaopatrzenia placówek nauczania i wychowania w wodę,
5. organizacji i sposobu dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach,
6. dowożenia dzieci do szkół,
7. warunków w zakresie bezpieczeństwa i higieny w nowo powstających placówkach.

1. Stan sanitarny i techniczny obiektów nauczania i wychowania oraz warunków do utrzymania higieny osobistej w szkołach

Wydano 11 decyzji administracyjnych na poprawę stanu technicznego obiektów, znajdujących się w nich urządzeń i sprzętu. Wydano 21 decyzji administracyjnych prolongujących terminy wykonania decyzji wydanych w latach poprzednich. Ze względu na brak środków finansowych przewidzianych na prace remontowe, terminy wykonania decyzji prolongujących ustalano głównie na 2016 rok. Wyegzekwowano wykonanie w całości 2 decyzji administracyjnych wydanych w 2015 roku i 15 decyzji administracyjnych wydanych w latach ubiegłych.

W 6 placówkach stwierdzono nieprawidłowe warunki do utrzymania higieny osobistej. Warunki zakwestionowano w 4 placówkach ze względu na zły stan techniczny pomieszczeń sanitarnych i w 2 placówkach z powodu nieprawidłowego stanu technicznego pomieszczeń sanitarnych oraz braku ciepłej wody w toaletach uczniów.

Szczegółowe informacje w rozbiciu na rodzaje zakładów nauczania i wychowania przedstawiono w tabeli:

Nadzór sanitarny nad placówkami nauczania i wychowania w 2015 roku

Rodzaj zakładu	Liczba zakładów w ewidencji	Publicznych	Niepublicznych	Liczba zakładów skontrolowanych	Liczba placówek o złym stanie sanitarno-technicznym	Nieprawidłowe warunki do utrzymania higieny	Liczba wydanych decyzji w związku z: stwierdzonymi uchybieniami
żłobki/kluby malucha	9	1	8	9	0	0	0
przedszkola	25	14	11	25	0	1	2
punkty przedszkolne	17	15	2	17	0	0	0
szkoły podstawowe	24	22	2	24	0	4	5
filie szkół podstaw.	2	2	0	2	0	0	0
gimnazja	4	4	0	4	0	0	0
zespoły szkół	20	20	0	20	0	1	3
śr. szk. zawodowe	1	1	0	1	0	0	0
internaty	2	2	0	2	0	0	1
placówki opiekuńczo-wychowawcze	4	0	4	4	0	0	0
ogółem	108	81	27	108	0	6	11

Ponadto wyodrębniono funkcjonowanie w zespołach szkół następujących rodzajów placówek nauczania i wychowania:

Zespoły szkół : 20 zespołów, w tym:	Przedszkola – 5
	Szkoły podstawowe – 20
	Szkoła filialna – 1
	Gimnazja – 17
	Licea ogólnokształcące – 2
	Technika – 1

W żadnym z kontrolowanych obiektów nie stwierdzono zaniedbań w zakresie stanu sanitarnego.

Nadzór sanitarny nad pozostałymi placówkami nauczania i wychowania funkcjonującymi na terenie powiatu białostockiego pełnił Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku.

2. Organizacja zajęć w szkołach w aspekcie higieny procesu nauczania

Higieniczną ocenę rozkładów lekcji przeprowadzono w 64 zakładach (szkołach podstawowych, gimnazjach) obejmując badaniem 148 oddziałów. W wyniku prowadzonego nadzoru ustalono, że w 13 placówkach obowiązywały przerwy 5-minutowe i uczniowie jednej szkoły rozpoczynali lekcje przed godziną 8.00.

Rodzaj szkoły	Liczba skontrolowanych szkół w aspekcie higienicznej organizacji zajęć	Liczba szkół, w których stwierdzono		
		5-minutowe przerwy	rozpoczynanie zajęć przed godziną 8	kończenie zajęć pomiędzy 16-19
szkoły podstawowe (samodzielne i funkcjonujące w zespołach szkół)	44	7	0	0
gimnazja (samodzielne i funkcjonujące w zespołach szkół)	20	6	1	0
ogółem	64	13	1	0

W stosunku do roku ubiegłego na tym samym poziomie utrzymała się liczba szkół, w których obowiązywały przerwy 5-minutowe, jak również liczba szkół rozpoczynających zajęcia przed godziną 8.00. Nie odnotowano szkół prowadzących nauczanie w systemie dwuzmianowym.

3. Stosowanie substancji chemicznych i ich mieszanin

Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami sprawowano w 10 szkołach. Na koniec roku odnotowano posiadanie odczynników chemicznych przez 10 szkół w ilości 32 kg. W 2015 roku dwie szkoły zakupiły nowe zestawy odczynników chemicznych. Nie stwierdzono substancji chemicznych przeterminowanych.

Nie odnotowano nieprawidłowości w zakresie stosowania i przechowywania odczynników chemicznych w pracowniach szkolnych.

4. Zaopatrzenie placówek nauczania i wychowania w wodę

Nadzorowane zakłady nauczania i wychowania w 2015 roku, podobnie jak w latach ubiegłych korzystały z wody dobrej jakości. Jedna placówka – Szkoła Podstawowa w Konopkach Pokrzywnicy do celów spożywczych korzystała z wody butelkowanej, a z wody z wodociągu lokalnego tylko do celów sanitarnych (z powodu niespełniania parametrów fizyko-chemicznych).

5. Organizacja i sposób dożywiania uczniów w szkołach

Dożywianie uczniów prowadziło 65 szkół, w tym 25 szkół podstawowych, 4 gimnazja, 20 szkół podstawowych i 16 gimnazjów funkcjonujących w zespołach szkół. Uczniowie otrzymywali posiłki ciepłe (dwudaniowe i jednodaniowe) i napoje. Ciepłe posiłki zapewniono uczniom w 65 szkołach (w tym w 3 szkołach zapewniały obiady i posiłki jednodaniowe). Z tej formy dożywiania skorzystało 6389 uczniów, w tym z obiadów 5755 i z posiłków jednodaniowych 634 uczniów. Napój otrzymało 5688 dzieci w 35 szkołach. Szczegółowe informacje z uwzględnieniem typów szkół oraz realizowanych form dożywiania przedstawia tabela:

Dożywianie uczniów w szkołach

Rodzaj placówki	Ogólna liczba szkół prowadzących dożywianie	Liczba szkół wydających posiłki	Forma dożywiania				Posiłki dofinansowane
		Liczba uczniów korzystających z dożywiania	obiad	posiłek I-daniowy	śniadanie	napój	
szkoły podstawowe	25	liczba szkół	25	3	0	19	24
		liczba uczniów	2412	58	0	2334	815
gimnazja	4	liczba szkół	4	0	0	0	4
		liczba uczniów	378	0	0	0	183
szkoły podstawowe (w zespołach szkół)	20	liczba szkół	17	3	0	16	20
		liczba uczniów	2255	412	0	3354	869
Gimnazja (w zespołach szkół)	16	liczba szkół	13	3	0	0	16
		liczba uczniów	70	164	0	0	382
ogółem	65	liczba szkół	59	9	0	35	64
		liczba uczniów	5755	634	0	5688	2249

Ponadto zapewniono owoce i warzywa 3132 uczniom w 33 szkołach podstawowych. W ramach napoju dzieciom wydawano mleko.

6. Dowożenie dzieci do szkół

	Dowożenie autobusami szkolnymi	Dojazdy autobusami kursowymi PKS	Dojazdy PKP	Dojazdy autobusami MPK	Zapewniona opieka pedagoga lub osoby dorosłej
szkoły podstawowe	14 szkół 643 uczniów	-	-	-	tak
gimnazja	3 szkoły 217 uczniów	2szkoły 62 uczniów	1 szkoła 6 dzieci	-	tak
zespoły szkół	19 zespołów 2285 uczniów	1 szkoła 18 uczniów	-	-	tak

W szkołach na nadzorowanym terenie uczniowie nie korzystali z prywatnych środków transportu opłacanych przez urzędy gmin. Szkoły nie organizowały dwóch kursów dowożenia dzieci do domu, aby zapewnić wcześniejsze odwiezienie dzieci młodszych.

Wyjazdy do szkół podstawowych najczęściej odbywały się w godz. 7⁰⁰-7²⁰, najwcześniej o godz. 6⁴⁰. W większości szkół gimnazjalnych wyjazdy do szkoły odbywały się ok. godz. 7⁰⁰, najwcześniej o godz. 6⁴⁵. Uczniowie zespołów szkół w większości placówek wyjeżdżali ok. godz. 7⁰⁰, najwcześniej o godz. 6⁴⁰ oraz w 1 szkole (SP w Białostoczku) ok godz. 8⁰⁰ (ze względu na dojazdy zajęcia rozpoczynały się o godz. 8³⁰). Uczniowie szkół podstawowych najczęściej powracali do domu w godzinach 15⁰⁰-16⁰⁰ najwcześniej ok. godz. 14³⁰, gimnazjów w godz. 14³⁰-16³⁰, zaś zespołów szkół 14³⁰-16⁴⁰.

W 12 szkołach podstawowych, w 4 gimnazjach, 12 zespołach szkół uczniowie oczekiwali na autobus szkolny w świetlicach natomiast w pozostałych szkołach w innych salach (sale lekcyjne, biblioteki, czytelnie).

We wszystkich szkołach zapewniono opiekę osoby dorosłej podczas dowożenia uczniów autobusami szkolnymi.

7. Warunki w zakresie bezpieczeństwa i higieny w nowo powstających placówkach

Prowadzono 6 kontroli w celu wydania opinii sanitarnych o spełnieniu warunków w zakresie bezpieczeństwa i higieny w nowo powstających niepublicznych placówkach przeznaczonych na pobyt dzieci. Skontrolowano 4 obiekty przeznaczone do prowadzenia opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat i 2 obiekty przeznaczone na przedszkola. Wydano 6 opinii sanitarnych, w tym 5 opinii pozytywnych i 1 opinię warunkową. Opinia warunkowa dotyczyła klubu malucha.

Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Prowadzony jest stały nadzór sanitarno-higieniczny nad projektowanymi i będącymi w realizacji obiektami, mający na celu zapewnienie optymalnych warunków sanitarno-higienicznych produkcji oraz pracy, odpoczynku i pobytu ludzi w nowobudowanych, przebudowywanych i modernizowanych obiektach budowlanych.

Podczas uzgadniania dokumentacji projektowej jak i podczas kontroli obiektów w trakcie realizacji można wyeliminować szereg nieprawidłowości natury sanitarno-higienicznej, co często w zrealizowanym już zakładzie ze względów technicznych nie jest możliwe.

W roku 2015 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Białymstoku wydał na terenie powiatu ziemskiego:

1. opinie w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko (w tym ewentualne określenie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko) przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach:
 - opinie stwierdzające obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko z jednoczesnym określeniem zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – 19
 - opinie nie stwierdzające obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko – 74
 - opinie oceniające oddziaływanie przedsięwzięć nie zaliczanych do mogących oddziaływać na środowisko z uwagi na wystąpienia urzędów miast i gmin – 23
 - opinie określające zakres raportu o oddziaływaniu na środowisko – 0
2. opinie dot. przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko określających warunki ich realizacji:
 - pozytywnie – 26
 - pozytywnie z zastrzeżeniami – 0
 - negatywnie – 0
 - umarzające postępowanie – 0
3. opinie dot. projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013r., poz. 1235 z późn. zm.):
 - pozytywnie – 2
 - pozytywnie z zastrzeżeniami – 1
 - negatywnie – 0
 - umarzające postępowanie – 0
4. uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartej w prognozie oddziaływania na środowisko
 - pozytywnie – 2
 - pozytywnie z zastrzeżeniami – 0

- negatywnie – **0**
- umarzające postępowanie – **0**
- 5. uzgodnienia projektów technicznych na etapie pozwolenia na budowę lub zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części:
 - pozytywnie – **13**
 - pozytywnie z zastrzeżeniami – **0**
 - negatywnie – **0**
 - umarzające postępowanie – **1**
- 6. opinie w sprawie zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym:
 - pozytywnie – **19**
 - pozytywnie z zastrzeżeniami – **0**
 - negatywnie – **0**
 - umarzające postępowanie – **0**
- 7. wydawanie decyzji o spełnieniu wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia dla podmiotów leczniczych przed rejestracją (w organie wojewody):
 - pozytywnie – **13**
 - pozytywnie z zastrzeżeniami – **0**
 - negatywnie – **0**
 - umarzające postępowanie – **1**
- 8. wydawanie decyzji o spełnieniu wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia dla praktyk zawodowych przed rejestracją (w izbach lekarskich):
 - pozytywnie – **2**
 - pozytywnie z zastrzeżeniami – **0**
 - negatywnie – **0**
 - umarzające postępowanie – **0**
- 9. opinie sanitarne odnośnie przydatności do użytkowania innych obiektów (między innymi aptek):
 - pozytywnie – **4**
 - pozytywnie z zastrzeżeniami – **0**
 - negatywnie – **0**
 - umarzające postępowanie – **0**
- 10. ilość kontroli w terenie – **36**

Ponadto należy stwierdzić, iż obiekty przekazywane do użytkowania w roku 2015, w stosunku do obiektów przekazywanych w latach ubiegłych charakteryzowały się podobnym standardem wykończenia wnętrza.

Działalność z zakresu promocji zdrowia

Działania podejmowane w 2015 roku przez Sekcję Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku wynikały z :

- Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z 14 marca 1985 roku,
- Narodowego Programu Zdrowia na lata 2007-2015,
- zaleceń Ministerstwa Zdrowia oraz Światowej Organizacji Zdrowia,
- sytuacji epidemiologicznej na świecie, w Polsce oraz w województwie podlaskim i powiecie białostockim,
- potrzeb środowiska lokalnego.

Biorąc pod uwagę powyższe pracownicy Sekcji Promocji Zdrowia realizowali działania, których celem było podnoszenie świadomości, wykształcenie pozytywnych nawyków, zachowań i troski o własne zdrowie i środowisko, a co za tym idzie zmniejszenie zagrożeń zdrowotnych z uwzględnieniem przede wszystkim potrzeb środowiska lokalnego. Dominujące problemy zdrowotne społeczeństwa, problemy środowiska szkolnego skłaniały do realizacji długofalowych programów edukacyjnych, akcji specjalnych i innych działań.

Szczegółowe działania podejmowane w ramach programów i interwencji nieprogramowych w roku 2015 ilustrują poniższe tabele:

1. Programy

L.p.	Nazwa interwencji programowej	Podjęte działania	Adresaci	Szacunkowa liczba odbiorców
1.	Pierwotna profilaktyka wad cewy nerwowej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kontynuacja współpracy z Archidiecezjalnym Duszpasterstwem Rodzinnym (zaopatrywanie w materiały edukacyjne do prowadzenia zajęć przez doradców rodzinnych) ▪ emisja w TVP Białystok programu „Recepta na zdrowie” dot. profilaktyki PPWCN ▪ ekspozycje form wizualnych ▪ ocena realizacji programu na podstawie sprawozdania od koordynatora szkolnego i wizytacji w ramach realizacji programu w prowadzono: ▪ pogadanki, ćwiczenia, projekcje filmów, ekspozycje form wizualnych, rozmowy indywidualne, rozdawnictwo materiałów edukacyjnych 	<p>pielęgniarki nauczyciele personel medyczny koordynatorzy oświaty zdrowotnej telewizowie</p>	<p>Ok. 500 odbiorców (uczniowie szkół ponadgimnazjalnych i uczestnicy imprez, telewizowie)</p>
2	Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w tym:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opracowanie lokalnego programu POZNPT ▪ narady dotyczące wdrażania i realizacji POZNPT ze współorganizatorami ▪ prowadzenie punktu informacyjno-edukacyjnego, prezentacja i rozdawnictwo materiałów edukacyjnych i organizacja konkursów podczas imprez : <ul style="list-style-type: none"> ✓ festyn „Dzień Ogórka” w Kruszewie ✓ Jarmark Dominikański ✓ Festyn rodzinny „Święty Krzysztof w 	<p>ogół społeczeństwa</p>	<p>742 odbiorców (poza programami przedszkolno-szkolnymi i akcjami)</p>

L.p.	Nazwa interwencji programowej	Podjęte działania	Adresaci	Szacunkowa liczba odbiorców
		<p>trosce o Bezpieczeństwo” w Świętej Wodzie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ekspozycja form wizualnych w PSSE, zamieszczanie informacji na stronie internetowej PSSE Białystok ▪ dystrybucja materiałów o tematyce antynikotynowej uczestnikom imprez oraz osobom zgłaszającym się do stacji ▪ monitoring realizacji programu, wizytacje programowe w wybranych placówkach 		
a)	Program „Czyste powietrze wokół nas”	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pozyskanie przedszkoli do realizacji programu ▪ organizacja i przeprowadzenie szkolenia dla przedszkolnych koordynatorów programu ▪ dystrybucja materiałów edukacyjnych do przedszkoli ▪ poradnictwo, instruktaże indywidualne udzielane koordynatorom i realizatorom programu ▪ monitorowanie realizacji programu w przedszkolach(wizytacje programowe) ▪ ocena realizacji programu na podstawie sprawozdań od koordynatorów i przeprowadzonych wizytacji 	dzieci przedszkolne i ich rodzice	414 odbiorców z 3 placówek
b)	Program „Nie pal przy mnie proszę”	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pozyskanie szkół do realizacji programu ▪ organizacja i przeprowadzenie szkolenia dla szkolnych koordynatorów programu ▪ dystrybucja materiałów edukacyjnych do szkół ▪ poradnictwo, instruktaże indywidualne udzielane koordynatorom i realizatorom programu ▪ monitorowanie realizacji programu w szkołach(wizytacje programowe) ▪ ocena realizacji programu na podstawie sprawozdań od koordynatorów 	dzieci z klas I-III oraz ich rodzice	1168 odbiorców z 5 placówek
c)	Program „Znajdź właściwe rozwiązanie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pozyskanie szkół do realizacji programu ▪ organizacja i przeprowadzenie szkolenia dla szkolnych koordynatorów programu ▪ dystrybucja materiałów edukacyjnych do szkół ▪ poradnictwo, instruktaże indywidualne udzielane koordynatorom i realizatorom programu ▪ monitorowanie realizacji programu w szkołach(wizytacje programowe) ▪ opracowanie ankiet ewaluacyjnych ze szkół realizujących program ▪ ocena realizacji programu na podstawie sprawozdań od koordynatorów 	uczniowie kl. IV-VI szkół podstawowych, oraz kl. I-III gimnazjów i ich rodzice	1634 odbiorców z 13 placówek
d)	Akcje: Światowy Dzień bez Tytoniu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ udział w naradach z partnerami i współorganizatorami działań ▪ przesłanie wytycznych do realizacji do podległych placówek ▪ organizacja Światowego Dnia Rzucania Palenia w Radio Akadera i Radio Orthodoxia i Radio Białystok (konkursy, informacje, wystąpienia specjalistów) ▪ prowadzenie punktu informacyjno-edukacyjnego, prezentacja i rozdawnictwo materiałów edukacyjnych i organizacja konkursów podczas imprez ▪ akcja profilaktyczna wraz z konkursem dotyczącym profilaktyki antynikotynowej dla pracowników PSSE Białystok ▪ comiesięczny konkurs wiedzy o zdrowiu na stronie PSSE Białystok w całości poświęcony tematyce antynikotynowej ▪ ekspozycja form wizualnych w PSSE, zamieszczanie informacji na stronie internetowej PSSE Białystok ▪ dystrybucja materiałów o tematyce antynikotynowej uczestnikom imprez oraz osobom zgłaszającym się do stacji 	ogół społeczeństwa	26774
e)	Rzuć Palenie Razem z Nami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ udział w naradach z partnerami i współorganizatorami działań ▪ przesłanie wytycznych do realizacji do podległych placówek ▪ akcja profilaktyczna wraz z konkursem dotyczącym 	ogół społeczeństwa	28243

L.p.	Nazwa interwencji programowej	Podjęte działania	Adresaci	Szacunkowa liczba odbiorców
		<p>profilaktyki antynikotynowej dla pracowników PSSE Białystok</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ organizacja Światowego Dnia Rzucania Palenia w Radio Akadera i Radio Orthodoxy i Radio Białystok (konkursy, informacje, wystąpienia specjalistów) ▪ comiesięczny konkurs „Wiedzy o zdrowiu” na stronie PSSE Białystok w całości poświęcony tematyce antynikotynowej ▪ prowadzenie punktu informacyjno-edukacyjnego, prezentacja, rozdawnictwo materiałów edukacyjnych i organizacja konkursów podczas imprez : ▪ ekspozycja form wizualnych w PSSE, zamieszczanie informacji na stronie internetowej PSSE Białystok ▪ dystrybucja materiałów o tematyce antynikotynowej uczestnikom imprez oraz osobom zgłaszającym się do stacji 		
3	Program Profilaktyki HIV/AIDS oraz akcja Światowy Dzień AIDS	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opracowanie harmonogramu działań ▪ udział w naradach z partnerami i współorganizatorami działań ▪ organizacja etapu powiatowego Wojewódzkiej Olimpiady Wiedzy o AIDS ▪ szkolenie uczniów XIV Liceum Ogólnokształcącego w Białymstoku ▪ organizacja Światowego Dnia AIDS w Radio Akadera (konkursy, informacje) ▪ prezentacja i rozdawnictwo materiałów edukacyjnych i organizacja konkursów podczas imprez prozdrowotnych: ▪ Dzień Kobiet „Dzień jak (nie) co dzień” dla policjantek z województwa podlaskiego ▪ akcja profilaktyczna z okazji Światowego Dnia AIDS ▪ ekspozycja form wizualnych w PSSE ▪ informacje na stronie internetowej PSSE – akcja Walentynki, kampania HIV-okryzja, Światowy Dzień AIDS, Kampania „Coś was łączy...”, Olimpiada wiedzy o HIV/AIDS, konkurs dla kobiet w ciąży ▪ przesyłanie wytycznych i informacji nt kampanii (podmioty lecznicze, szkoły, internaty, uczelnie wyższe, urzędy miast i gmin) – akcja Walentynkowa, kampania HIV-okryzja, Światowy dzień AIDS ▪ dystrybucja materiałów o tematyce HIV/AIDS osobom zgłaszającym do stacji ▪ opracowanie sprawozdania z realizacji harmonogramu do Krajowego Centrum ds. AIDS 	ogół społeczeństwa	6187
4.	ARS, czyli jak dbać o miłość?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ promocja programu ▪ pozyskanie szkół do realizacji programu ▪ realizacja programu w szkołach poprzez prowadzenie zajęć edukacyjnych ▪ monitorowanie realizacji programu w placówkach (wizytacje programowe) ▪ ocena realizacji programu na podstawie wizytacji placówek i sprawozdań szkolnych ▪ koordynatorów ▪ zebranie informacji z realizacji działań w szkołach i sporządzenie sprawozdania zbiorczego ▪ dystrybucja filmu „Wieczne dziecko” 	Młodzież ze szkół ponadgimnazjalnych, rodzice, koordynatorzy szkolni	209 odbiorców z 3 szkół ponadgimnazjalnych
5.	Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnienia od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ promocja Projektu podczas festynów i imprez plenerowych ▪ organizacja punktów informacyjno-edukacyjnych, prowadzenie konkursów dot. profilaktyki uzależnień podczas festynów i imprez plenerowych, konferencji ▪ umieszczanie informacji na stronie internetowej PSSE 	Kobiety w wieku prokreacyjnym, ich rodziny, ogół społeczeństwa	700
6.	Trzymaj formę	<ul style="list-style-type: none"> ▪ organizacja i przeprowadzenie szkolenia dla 	uczniowie klas V-VI	uczestniczyło

L.p.	Nazwa interwencji programowej	Podjęte działania	Adresaci	Szacunkowa liczba odbiorców
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ szkolnych koordynatorów programu ▪ dystrybucja materiałów edukacyjnych do szkół ▪ realizacja programu w szkołach na podstawie własnych projektów ▪ w ramach realizacji programu w szkołach prowadzono: szkolenia nauczycieli, wykłady i prelekcje dla rodziców i uczniów, pogadanki, instruktaże, pokazy, ćwiczenia, emisje filmów, ekspozycje form wizualnych, konkursy plastyczne, sprawnościowe, wiedzy, imprezy prozdrowotne, rajdy, wycieczki, festyny, przedstawienia teatralne, zajęcia informatyczne, ▪ monitoring realizacji programu w szkołach (wizytacje programowe) ▪ ocena realizacji programu na podstawie sprawozdań od koordynatorów szkolnych i przeprowadzonych wizytacji 	szkół podstawowych i gimnazjów nauczyciele rodzice	1302 uczniów, rodziców i nauczycieli z 11 szkół podstawowych i gimnazjów
7.	Stres pod kontrolą	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pozyskanie szkół do realizacji programu ▪ szkolenie koordynatorów szkolnych programu ▪ dystrybucja ulotek dla szkół realizujących program ▪ realizacja programu w szkołach- edukacja uczniów według scenariuszy zajęć, emisja filmu na temat stresu, ▪ przeprowadzenie warsztatów dla rodziców ▪ konsultacje indywidualne dla uczniów i rodziców z pedagogiem lub psychologiem koordynatorem szkolnym programem ▪ monitorowanie realizacji programu w placówkach ▪ ocena realizacji programu na podstawie wizytacji placówek i sprawozdań szkolnych koordynatorów 	koordynatorzy uczniowie klas maturalnych i ich rodzice	449 z 3 szkół
8.	Moje dziecko idzie do szkoły	<ul style="list-style-type: none"> ▪ opracowanie harmonogramu działań ▪ pozyskanie placówek do realizacji programu w roku szkolnym 2014/2015 ▪ narady robocze dotyczące, organizacji szkoleń i realizacji programu w placówkach ▪ szkolenie koordynatorów programu ▪ dystrybucja materiałów do programu ▪ realizacja programu w placówkach : wykłady, prelekcje, pogadanki, prezentacje, imprezy środowiskowe, przedstawienia, wystawy, konkursy, projekcje filmów, dystrybucja materiałów programowych i inne ▪ monitorowanie realizacji programu w placówkach (wizytacje programowe) ▪ ocena realizacji programu na podstawie wizytacji placówek i sprawozdań koordynatorów 	dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym ich rodzice oraz opiekunowie	554 odbiorców z 5 placówek

2. Interwencje nieprogramowe

L.p.	Nazwa interwencji nieprogramowej	Podjęte działania	Adresaci	Szacunkowa liczba odbiorców
1.	Zimowa szkoła bezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pozyskanie partnerów do współrealizacji akcji ▪ przeprowadzenie narady z partnerami ▪ pozyskanie placówek chętnych do przeprowadzenia zajęć z uczestnikami wycieczki ▪ prowadzenie zajęć edukacyjnych, konkursów, zabaw, rozdawnictwo materiałów edukacyjnych podczas kolonii i półkolonii zimowych 	uczestnicy placówek wycieczki zimowego	210

2.	Letnia szkoła bezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pozyskanie partnerów do współrealizacji akcji ▪ przeprowadzenie narady z partnerami ▪ Pozyskanie placówek chętnych do przeprowadzenia zajęć z uczestnikami wypoczynku ▪ prowadzenie zajęć edukacyjnych, konkursów, zabaw, rozdawnictwo materiałów edukacyjnych podczas kolonii i półkolonii letnich 	uczestnicy placówek wypoczynku letniego	399
2.	Hasło roku i Światowy Dzień Zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przesłanie wytycznych dotyczących hasła roku do podmiotów leczniczych i placówek nauczania i wychowania na terenie działania PSSE Białystok ▪ organizacja punktów informacyjno-edukacyjnych, prowadzenie konkursów podczas festynów i imprez plenerowych ▪ dystrybucja materiałów edukacyjnych do podległych placówek i osobom zainteresowanym ▪ opracowanie i przygotowanie form wizualnych do prezentacji na terenie PSSE i podczas imprez plenerowych ▪ umieszczenie informacji na stronie internetowej PSSE 	ogół społeczeństwa	3259
3.	„Dopalacze”	<ul style="list-style-type: none"> ▪ organizacja punktów edukacyjno-informacyjnych, prowadzenie konkursów podczas imprez prozdrowotnych, ▪ dystrybucja materiałów edukacyjnych podczas imprez prozdrowotnych oraz osobom zgłaszającym się do PSSE ▪ ekspozycja form wizualnych w PSSE ▪ kontynuacja ekspozycji informacji na stronie internetowej www.psse.bialystok.pl ▪ przekazywanie miesięcznych sprawozdań z przeprowadzonych działań do Oddziału Higieny Pracy PSSE Białystok 	ogół społeczeństwa	1887
4.	Profilaktyka grypy	<ul style="list-style-type: none"> ▪ umieszczenie ulotek dotyczących profilaktyki grypy w stojaku na holu II piętra w budynku PSSE ▪ umieszczenie plakatu dot. profilaktyki grypy na holu w budynku PSSE. ▪ zamieszczenie artykułu na stronie internetowej PSSE Białystok ▪ realizacja tematyki podczas zajęć edukacyjnych w trakcie wypoczynku zimowego 	ogół społeczeństwa	195
5.	„Zaszczep w sobie chęć szczepienia” w ramach Europejskiego Tygodnia Szczepień	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zamieszczenie informacji na stronie internetowej www.psse.bialystok.pl ▪ przesłanie pism informujących o akcji do podmiotów leczniczych, urzędów miast i gmin z prośbą o rozpropagowanie w swoich środowiskach 	ogół społeczeństwa	201
6	Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dystrybucja materiałów edukacyjnych podczas imprez prozdrowotnych oraz osobom zgłaszającym się do PSSE ▪ zamieszczenie informacji na stronie internetowej www.psse.bialystok.pl ▪ ekspozycja form wizualnych w PSSE 	ogół społeczeństwa	79
9	Działania edukacyjno-informacyjne dotyczące profilaktyki, promocji zdrowia i zdrowego stylu życia podczas imprez środowiskowych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ organizacja punktów informacyjno – edukacyjnych, prowadzenie konkursów, rozdawnictwo materiałów itp. podczas: <ul style="list-style-type: none"> ✓ festyn „Zdrowo, tanecznie Bezpiecznie” w Szkole Podstawowej w Wasilkowie ✓ Jarmark Dominikański ✓ Festyn rodzinny „Święty Krzysztof w trosce o Bezpieczeństwo” w Wasilkowie 	ogół społeczeństwa	600
10	Upowszechnianie informacji, materiałów edukacyjnych, pomocy metodycznych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpowszechnienie poradników pn. „Bezpieczne technologie , „Chrońmy dzieci przed pornobiznesem” ▪ opracowanie i przesłanie wytycznych do pracy w zakresie OZ i PZ w 2015r. do podmiotów leczniczych ▪ wypożyczenie filmów 	ogół społeczeństwa	372
11	Współdziałanie w konkursach, olimpiadach, mistrzostwach organizowanych przez inne placówki	<ul style="list-style-type: none"> ▪ XXIII Ogólnopolska Olimpiada Promocji Zdrowego Stylu Życia-etap okręgowy ▪ XIII Ogólnopolskie Mistrzostwa Pierwszej Pomocy PCK –etap rejonowy ▪ XXIV Ogólnopolska Olimpiada Promocji Zdrowego Stylu Życia PCK –etap rejonowy 	Oddział Okręgowy i Rejonowy PCK, uczestnicy imprez	14

Punkty informacyjno- edukacyjne podczas festynów i imprez prozdrowotnych

3. Pozostała działalność

- Udzielanie pomocy metodycznej i organizacyjnej placówkom w realizacji działań prozdrowotnych,
- Prowadzenie poradnictwa metodycznego i udostępnianie pomocy,
- Współpraca z samorządem lokalnym i innymi instytucjami w ramach działań prozdrowotnych,
- Współpraca z lokalnymi mediami,
- Udział w imprezach i przedsięwzięciach prozdrowotnych organizowanych przez inne placówki i instytucje,
- W roku 2015 przeprowadzono 13 wizytacji podległych placówek. W czasie wizytacji oceniano prace w zakresie wdrożenia i realizacji programów prozdrowotnych. Działania z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia są ciekawe, różnorodne, prawidłowo dobrane pod względem przekazywanych treści oraz zastosowanych form oświatowo-zdrowotnych.
- W roku 2015 Sekcja Promocji Zdrowia podejmowała współpracę z jednostkami administracji publicznej, instytucjami i organizacjami społecznymi w zakresie realizacji wspólnych przedsięwzięć prozdrowotnych.

Współpracowano z :

- Urzędami Miast i Gmin z terenu działania PSSE Białystok,
- Polskim Towarzystwem Oświaty Zdrowotnej oddział Terenowy w Białymstoku,
- Zarządem Rejonowymi i Okręgowym PCK w Białymstoku,
- Komendą Wojewódzką Policji Wydziałem Prewencji,
- Podlaskim Kuratorium Oświaty w Białymstoku,
- Podlaskim Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy,

- Archidiecezjalną Poradnią Przedmałżeńską,
- IFMSA Poland Związkiem Medycyny i Młodych Lekarzy,
- Białostockim Centrum Onkologii w Białymstoku,
- Uniwersytetem Medycznym w Białymstoku Zakładem Medycyny Rodzinnej, Zakładem Dietetyki,
- Uniwersytetem Medycznym w Białymstoku Wydziałem Nauk o Zdrowiu,
- Studenckim Kołem Naukowym Zdrowia Publicznego UM w Białymstoku,
- Agencją Rynku Rolnego Oddział Terenowy w Białymstoku,
- Wojewódzkim Ośrodkiem Koordynującym Populacyjny Program Wczesnego Wykrywania Raka Piersi w Białymstoku.

WNIOSKI

- ❖ Gminy powinny sukcesywnie zwiększać ilości toalet publicznych na trasach turystycznych.
- ❖ Konieczne jest podjęcie działań mających na celu rozbudowę infrastruktury w miejscach wykorzystywanych do kąpeli, aby podnieść standard wypoczynku turystów i mieszkańców.
- ❖ Stan sanitarny zakładów branży spożywczej funkcjonujących na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku i jakość zdrowotna żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu w porównaniu do roku poprzedniego uległy pogorszeniu.
- ❖ Jakość sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego w dalszym ciągu jest niezadowolająca i od lat nie ulega poprawie, pomimo kierowania wystąpień do osób planujących i realizujących żywienie wskazujących na potrzebę planowania żywienia zgodnie z zasadami racjonalnego żywienia w obiektach. Na powyższe wpływa zbyt mała stawka żywieniowa.
- ❖ W celu poprawy stanu sanitarnego zasadnym jest kontynuowanie wzmożonego nadzoru nad zakładami produkującymi i wprowadzającymi do obrotu środki spożywcze.
- ❖ W nadzorowanych placówkach nauczania i wychowania nie stwierdzono zaniedbań w zakresie czystości i porządku.
- ❖ W 2015 roku nie odnotowano placówek nauczania i wychowania zaopatrywanych w wodę złej jakości czy warunkowo dopuszczoną do użycia.
- ❖ Na terenie powiatu systematycznie zwiększa się liczba niepublicznych przedszkoli oraz placówek sprawujących opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3.